

LBRIS

We know
book **MINISTERUL EDUCAȚIEI**

**Adina Grigore
Maria-Daniela Niță**

**Cristina Ipate-Toma
Mariana-Carmen Gheorghe**

EDUCAȚIE CIVICĂ

CLASA A III-A

3

Editura Ars Libri

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital.....	4
Competențe generale și competențe specifice.....	6

UNITATEA I - NOȚIUNEA DE PERSOANĂ

1. Ce înseamnă să fim persoane?.....	8
2. Persoana mea.....	10
3. Persoana lui/ ei.....	13
Recapitulare	16
Evaluare.....	18

UNITATEA II - TRĂSĂTURI MORALE ALE PERSOANEI

1. Bunătatea opusă răutății.....	20
2. Respectul opus lipsei de respect.....	22
3. Sinceritatea opusă nesincerității.....	24
4. Curajul opus lașității.....	26
5. Modestia opusă lipsei de modestie.....	28
6. Încrederea în sine și în ceilalți opuse neîncrederii în sine și în ceilalți.....	30
Recapitulare	32
Evaluare.....	36

UNITATEA III - RAPORTURILE NOASTRE CU LUCRURILE

1. Ce sunt lucrurile?.....	38
2. Nevoia de lucruri.....	40
3. Lucruri care ne exprimă: îmbrăcăminte, jucării și jocuri, cărți, colecții, camera mea.....	42
4. Relații și atitudini față de lucruri: proprietate, grijă/ neglijență.....	45
Recapitulare	47
Evaluare.....	48

UNITATEA IV - RAPORTURILE NOASTRE CU ANIMALELE ȘI PLANTELE

1. Ce sunt animalele și plantele?.....	50
2. Nevoia de plante și animale.....	53
3. Atitudini față de plante și animale: atenție/ neatenție, grijă/ nepăsare, delicatețe/ brutalitate, compasiune/ lipsă de compasiune, curaj/ frică, respect/ lipsă de respect, iubire/ ură.....	55
Recapitulare	57
Evaluare.....	60

UNITATEA V - RAPORTURILE NOASTRE CU CEIALȚI OAMENI

1. Grupuri mici din care facem parte-Ce sunt grupurile?.....	62
2. Familia și relațiile dintre membrii acesteia.....	64
3. Grupul de prieteni și relațiile dintre membrii acestuia.....	66
4. Grupul de joacă și relațiile dintre membrii acestuia.....	68
5. Grupul de învățare și relațiile dintre membrii acestuia.....	70
6. Reguli ale grupului: drepturi și îndatoriri în cadrul grupurilor mici.....	72
Recapitulare	75
Evaluare.....	76
Recapitulare finală.....	77
Evaluare finală.....	80

Unitatea I

NOȚIUNEA DE PERSOANĂ

CONȚINUTURI

- CE ÎNSEAMNĂ SĂ FIM PERSOANE?
- PERSOANA MEA
- PERSOANA LUI/ EI

Amintește-ți! În unitatea de învățare **Noțiunea de persoană**, vei fi evaluat de către cadrul didactic și pe baza fișei de observare sistematică a activității și a comportamentului elevului, prezentată la pagina 5.

CE ÎNSEAMNĂ SĂ FIM PERSOANE?

... Spargerea gheții - Brainstorming (furtună de idei) ...

- Scrieți pe tablă sau pe o foaie de flipchart cât mai multe idei/ cuvinte care vă vin în minte când auziți cuvântul *persoană*. La finalul orei, se șterg sau se taie cele care nu se potrivesc și se adaugă altele.

Flipchartul este un suport pe care se fixează coli foarte mari de hârtie pe care poți scrie.

ANALIZEAZĂ!

Fetița își privea cu milă cățelul. Se gândea că, dacă acesta ar putea vorbi la fel ca **oamenii**, i-ar spune cât de tare îl doare lăbuța.

Voia să îl ajute, dar nu știa cum, așa că îl luă în brațe și se așeză cu el pe scările din fața casei. Îl crescuse de mic și îl iubea foarte mult.

Cățelul scheuna, căci țepii trandafirului din curte îi lăsaseră o mică rană.

Pentru că părinții fetei erau la serviciu, ea își sună bunica să o întrebe ce să facă în cazul de față. Prin telefon, bunica a învățat-o cum să îl bandajeze. Acum se simt bine și cățelul și fetița, pentru că l-a ajutat.

Ce bine că s-a gândit să o sune pe bunica!

- ★ Ce personaje apar în povestire? Care dintre ele sunt animale și care sunt oameni?
- ★ Ce plantă este menționată în povestire?

DESCOPERĂ!

- ▶ De ce nu a reușit fetița să afle cât de tare îl doare lăbuța pe cățel?
- ▶ Ce a ajutat-o pe fetiță să își ducă la final fapta bună? Alege ce consideri potrivit:
 - a avut voință
 - a fost nepăsătoare
 - avea sentimentul de iubire
 - s-a gândit la o soluție
 - a comunicat cu bunica
 - s-a priceput să bandajeze
- ▶ Găsește un cuvânt cu același înțeles cu cel al cuvântului evidențiat în text.

INFORMEAZĂ-TE!

Oamenii, animalele și plantele au viață, adică sunt **ființe**. Acestea se nasc, trăiesc, se dezvoltă și mor.

Dintre toate ființele, **doar oamenii sunt persoane**, deoarece gândesc, au voință și acționează în urma acesteia, comunică prin *vorbire articulată** și pot manifesta responsabilitate pentru faptele lor.

vorbire articulată: vorbire, rostire, pronunțare clară a sunetelor și a cuvintelor, cu ajutorul organelor vorbirii (nasul, gura etc.)

pantomimă: reprezentație teatrală mută în care se interpretează diferite acțiuni prin gesturi sau prin mimică

Aplică!

1. Grupează într-un tabel precum cel de mai jos, următoarele cuvinte care denumesc persoane, animale și plante: *bunică, cerb, vrabie, ursuleț, măr, mac, vecin, fluture, colegă, fasole, electrician, frați, grâu, câine, papagal, ghiocel, maimuță, bebeluș.*

PERSOANE	ANIMALE	PLANTE
bunică		

2. Enumeră persoanele din familia ta. Care este persoana cea mai în vârstă? Dar mezinul familiei cine este?

3. Recitește rubrica *Informează-te!* și precizează de ce doar oamenii sunt persoane. Exemplifică.

Părerea ta contează!

Se consideră că delfinii sunt unele dintre cele mai inteligente animale de pe planetă, comunicând unii cu alții prin diferite sunete și prin limbajul corpului (postura, felul în care sar, modul de a se mișca sau de a lovi cu coada).

În opinia ta, care este diferența dintre delfini și persoane?

Spirit de echipă!

Discutați în perechi despre ce au în comun și despre ce îi deosebește pe oameni de animale și de plante.

Notați pe o foaie asemănările și deosebirile constatate.

Joc de rol - Pantomimă*

Interpretați acțiuni, stări etc. specifice unei persoane, unui animal sau unei plante.

Colegii trebuie să ghicească ce ați interpretat.

Știi că...?

Animalele care își înțeleg cel mai bine stăpânii sunt câinii. Fiind instruiți/ dresați cu ușurință, ei pot recunoaște aproximativ 250 de cuvinte și gesturi. Aceștia pot exprima bucurie și tristețe.

Portofoliu

Realizează, pe o coală, un desen cu tema *În parc* în care să ilustrezi plante, animale și persoane. Colorează-le sau pictează-le doar pe cele care ilustrează persoane.

Filă din Jurnalul meu

În jurnal, persoanele fac însemnări zilnice despre anumite evenimente legate, de obicei, de viața lor.

Scrie pe prima filă din jurnalul tău ce te face să fii unic/ unică.

Spargerea gheții - Cine sunt eu?

- Fiecare elev va scrie despre el, pe un bilet, următoarele: numele și prenumele, culoarea părului, culoarea ochilor, cinci însușiri sufletești bune (pozitive) și două care nu îi plac la el, hobby-uri. Biletele vor fi strânse și jocul va continua în alt moment al orei.

ANALIZEAZĂ!

Într-o zi, într-o lună, într-un an mă nașteam eu. Dar unde? Într-o localitate dintr-o țară.

Eu sunt fată. Înaintea mea, dar și după mine s-au născut mulți copii. De aceea, pentru a ne identifica pe fiecare, imediat după naștere ni s-a atribuit un *cod numeric personal**. Apoi, părinții mi-au ales un prenume, pentru că numele familiei exista deja. Și așa numele și prenumele meu s-au alăturat numelor și prenumelor părinților mei, în primul act de identitate* din viața mea, care se numește *certificat de naștere**. Acest document este foarte important și trebuie păstrat cu grijă, pentru că este dovada scrisă că eu m-am născut în acea zi, în acea lună, în acel an.

ROUMANIE ROMÂNIA ROMANIA
CERTIFICAT DE NAȘTERE
 CERTIFICAT DE NAISSANCE / BIRTH CERTIFICATE

Seria NF Nr.
Serie/Serial No./No.

DATE PRIVIND COPILUL / Dates concerning the child / Date concerning the child

Cod Numeric Personal / Code personnel/Personal number S A A L L Z N N N N N C

Numele de familie / Noms/Surname			
Prenumele / Prenoms/First name			
Sexul / Sexe/Sex	Data nașterii / Date de naissances/Date of birth	Anul /Anno/Year	Luna /Mois/Month
Locul nașterii / Lieu de naissance/Place of birth	Localitatea /Localité/Place		Județul /Département/Country

DATE PRIVIND PĂRINȚII / Dates concerning the parents / Date concerning the parents

TATĂL / Père/Father	Numele de familie / Noms/Surname	
	Prenumele / Prenoms/First name	
MAMA / Mère/Mother	Numele de familie / Noms/Surname	
	Prenumele / Prenoms/First name	

Act de naștere nr. / Acte de naissance no. / Acte de naissance no.
 din / de / from / (ziua, luna, anul) / (jour, mois, année) / day, month, year

Înregistrat la / enregistré et enregistré at / registered at
 (Localitatea/Ambasada/Consulatul) / (Localité/Ambassade/Consulat) / (Județul /Département/Country)

Mențiuni / Mentions / Mentions

Semnătura / Signature/Signatures

Eliberat de / Délivré par/issued by / Data / Date/Date A A A L L Z Z

E bine să știi!

La 20 noiembrie 1989 Adunarea Generală a ONU (Organizația Națiunilor Unite) adoptă *Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului*, un document care cuprinde articole (enunțuri) în care sunt prezentate drepturile tuturor copiilor.

Art. 7 Orice copil este înregistrat după naștere, având dreptul la un nume și la cetățenie. Are, de asemenea, dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi crescut de aceștia, în măsura posibilului.

cod numeric personal: cod numeric unic format din 13 cifre atribuit unei persoane la înregistrarea nașterii acesteia
certificat de naștere: document care atestă (dovedește) nașterea unui copil
identitate: toate datele prin care se identifică (recunoaște) o persoană
impostor: persoană care se prezintă ca fiind altcineva

DESCOPERĂ!

- ▶ Identifică informațiile specificate în certificatul de naștere, din textul de la pagina anterioară.
- ▶ Care este informația din certificatul de naștere, care nu se poate repeta la o altă persoană?
- ▶ Ce reprezintă certificatul de naștere?
- ▶ Pentru înscrierea la școală, părinții au prezentat certificatul tău de naștere. De ce crezi că a fost necesar să prezinte acest document?

INFORMEAZĂ-TE!

Persoana, adică ființa umană, se identifică prin nume și prenume, cod numeric personal (CNP), data nașterii, genul, domiciliul și altele. Toate aceste informații fac parte din identitatea* persoanei.

La naștere, persoana primește certificatul de naștere, primul document de identitate din viața acesteia, pe care îl poate folosi pentru a se identifica. Ulterior, fiecărei persoane i se emite și carte de identitate. Certificatul de naștere este documentul care trebuie păstrat foarte bine, deoarece el va fi folosit toată viața, în diverse situații.

Persoana se identifică și prin trăsăturile (însușirile) sale fizice și sufletești, prin pasiuni, preferințe, talente.

Tu ești unic!

APLICĂ!

1. Grupează informațiile de mai jos, în cele două coloane: numele și prenumele persoanei, culoarea părului, cod numeric personal, culoarea ochilor, data nașterii, locul nașterii, numele și prenumele părinților, genul, înălțimea.

Certificatul de naștere	Alte informații privind identitatea persoanei
numele și prenumele persoanei	culoarea părului

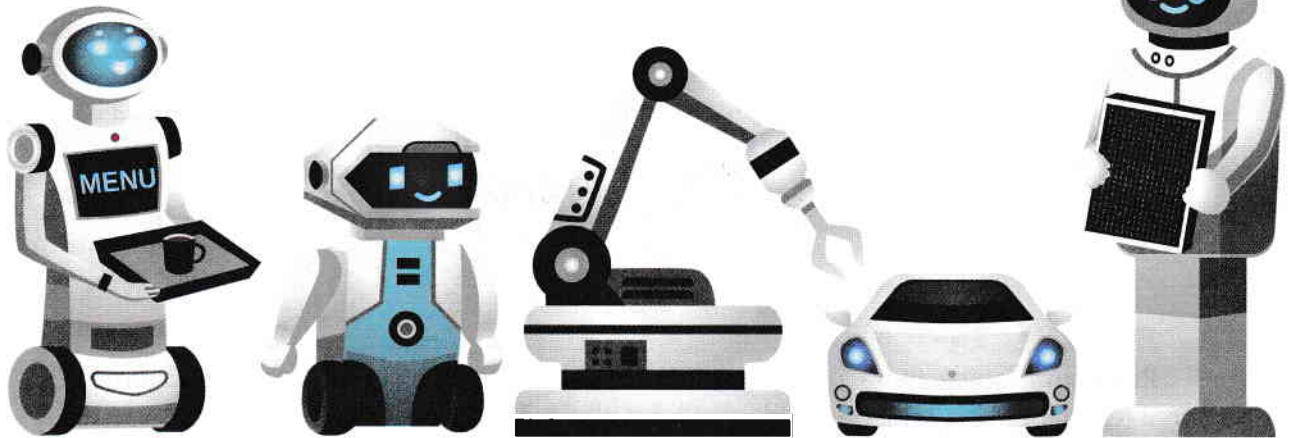
2. Scrie, în caiet, datele de identitate pe care le cunoști din certificatul tău de naștere.
3. Realizează un scurt dialog, prin care să arăți modul în care te prezinți atunci când faci cunoștință cu un copil de vârsta ta.
4. Cadrul didactic va citi fiecare bilet scris de elevi la începutul orei, fără a menționa numele și prenumele elevului. După citirea informațiilor de pe bilet, elevii vor ghici despre cine este vorba.

Spirit de echipă!

Având în vedere că roboții pot calcula, pot vorbi sau pot executa diferite activități, pot fi considerați persoane?

Lucrați în perechi și găsiți argumente (dovezi, motive aduse în favoarea unor păreri) prin care să vă susțineți părerea cu privire la răspunsul vostru. Prezentați-le colegilor.

Știi că...?

Prin anul 1300, dacă erai curier sau mesager în Europa și trebuia să transmiți o veste importantă despre un oraș vecin sau despre un inamic, era foarte probabil să fii considerat impostor*. Acest lucru se întâmpla, pentru că în acele vremuri nu existau documente de identitate. În schimb, oamenii erau recunoscuți după îmbrăcăminte, culoarea pielii sau trăsăturile feței.

Păreră ta contează!

Exprimă-ți opinia privind enunțul de mai jos:

Oamenii sunt precum degetele de la o mână.

Joe de rol

Formați perechi. Prezentați-vă unul altuia, precizând informații importante despre identitatea proprie.

Portofoliu

Imaginează-ți că faci parte dintr-o trupă de actori. Trebuie să te prezinți, dar fără a vorbi. Realizează un poster care să vorbească despre tine. Afișează-l alături de cele ale colegilor. Ce observi?

Filă din Jurnalul meu

Desenează portretul tău în jurnal.

..... Spargerea gheții - Cine este el? Cine este ea?

- Fiecare elev va scrie despre colegul/ colega de bancă, pe un bilet, următoarele: numele
- și prenumele, o însușire sufletească pozitivă, o pasiune pe care o are sau crede că ar avea-o, un
- comportament pe care ar dori să-l schimbe colegul/ colega față de el. Informațiile de pe bilet
- vor rămâne secrete, până când vor fi citite în alt moment al lecției de către fiecare elev care
- le-a scris.

ANALIZEAZĂ!

Cu ceva timp în urmă, la o competiție de atletism desfășurată într-o localitate din Spania, Iván Fernández Anaya, un cunoscut atlet spaniol, era pe locul doi, destul de mult în spatele lui Abel Mutai din Kenya, pe care se străduise să-l depășească aproape toată cursa. Și cum alergau ei doi spre linia de sosire, Abel a confundat linia de final cu vreo 10 metri înainte, încetinind ritmul.

Era momentul când Iván putea să-l depășească și să câștige astfel cursa. Dar nu s-a întâmplat așa!

Iván l-a ajuns din urmă și, în loc să-l depășească, a făcut un gest care i-a uimit pe mulți: i-a arătat lui Abel că mai avea de alergat foarte puțin și l-a împins spre adevărata linie de sosire.

Întrebat de către ziariști de ce nu a profitat de această ocazie și l-a lăsat pe Abel să câștige, el a răspuns:

- Nu l-am lăsat să câștige. Câștiga oricum!
- Dar puteai să câștigi tu! spune ziaristul.

– Da, puteam. Dar ar fi fost o victorie meritată? Care ar fi fost valoarea acestei medalii? Ce ar fi crezut mama mea?

Și chiar dacă nu a câștigat medalia de aur, spaniolul a fost vedeta acelei curse, rămânând în inimile tuturor pentru gestul lui.

- ★ Ce a făcut Abel înainte de finalul cursei?
- ★ Care a fost gestul pe care l-a făcut Iván?
- ★ Cine a câștigat cursa?

DESCOPERĂ!

► De ce a dat dovadă atletul spaniol?

• corectitudine	• bunătate	• violență	• prietenie
• curaj	• bună-creștere	• colaborare	• altceva (Ce anume?)